

Спецификација предмета

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ЛАТИНСКИ 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да стекне основна знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском. Такође треба да се упозна с основама латинске епиграфике и корпусима латинских натписа. Студент треба да се упозна са коришћењем дигиталних платформи античких и познијих историјских/ филозофских извора и са епиграфским збиркама.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита једноставне писане историјске/ филозофске изворе на латинском језику античког периода и поседује основна теоријска и практична знања из латинске епиграфике. Зна да пронађе дигитализоване историјске изворе, наводи збирке главних латинских епиграфских споменика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Значај учења латинског језика као помоћне историјске науке. Значај латинског језика као језика античких и познијих историјских извора, језика филозофије и науке. Латинско писмо, изговор (класичан и традиционални), нагласак. Основне разлике између класичног и познијег латинитета. ГРАМТИКА. Именске и глаголске категорије. Род, број. Падежни систем и типови дефлекција: О, А, У, Е и мешовите дефлекције. Глаголи: стање (актив и пасив), начини (индикатив и императив), лични наставци. Конјугације. Времена презентске основе. Помоћни глагол. Делови реченице и ред речи. Атрибутски и предикатски положај. Конгруенција. УПОТРЕБА РЕЧНИКА основна упутства о коришћењу речника и скраћеница. Упућивање на историјске изворе и ауторе у речнику, скраћенице античких аутора и њихових дела. ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ. www.perseus.tufts.edu/ (антички, касноантички, хришћански, средњовековни и ренесансни извори). Thesaurus Linguae Latinae (TLL), http://www.thesaurus.badw.de/en/tll-digital/tll-open-access.html ЕПИГРАФИКА. Основе римске/латинске епиграфике. Форма и садржај натписа. Категоризација натписа. Основне скраћенице и сигле. Кључне епиграфске збирке и публикације. https://eadh.org/projects/catalogue-digital-editions <i>Практична настава</i> – Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Читање одабраних епиграфских текстова. Коришћење дигиталних платформи.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i> , Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. R. Bloh, R. (1971). <i>Latinska epigrafika</i> . Београд: Arheološko društvo Jugoslavije. 4. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 5. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USSTPS. 6. Вошњак, В. et alii. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije</i> . Zagreb: Školska knjiga. 7. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:--
<p>Циљ предмета</p> <p>Студент треба да стекне основна знања из грчког језика ради читања историјских/ филозофских извора архајског, класичног и хеленистичког периода, као и да савлада научну и стручну терминологију. Студент треба да се упозна са коришћењем дигиталних платформи античких и познијих историјских/ филозофских извора и епиграфских збирки.</p>
<p>Исход предмета Студент је оспособљен да чита једноставне писане историјске/филозофске изворе на грчком језику архајског, класичног и хеленистичког периода. Зна да пронађе дигитализоване историјске изворе, наводи збирке главних грчких епиграфских споменика.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i> – Увод Значај учења грчког језика као помоћне историјске науке. Значај грчког језика као језика античких и познијих историјских извора, језика филозофије и науке. Порекло грчког језика. Микенологија. Настанак и развој алфабета. Најстарији епиграфски споменици на грчком. Дијалекти. Идиом исотриографије. Идиом филозофије. ГРАМАТИКА Писмо, изговор, нагласак, дијакритички знаци. Врсте речи и типови флексије. Именски и глаголски систем. Род, број, члан. Падежни систем и типови деκλιнација. Промена именица и придева: О деκλιнација, А деκλιнација, атичка деκлинација Глаголи: стање, начини, лични наставци. Тематска и атематска конјугација. Презент. Аугмент. Имперфект. лексикологија Употреба речника. Лема. Скраћенице. Научна и стручна терминологија. Деривати. Скраћенице аутора и њихових дела. ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ www.perseus.tufts.edu/ ; Thesaurus Linguae Graecae (TLG) http://www.tlg.uci.edu/index.prev.php и http://stephanus.tlg.uci.edu/lj/#eid=4 (антички, касноантички, хришћански, византијски извори, дигитални речници), https://www.degruyter.com/view/serial/16779 , https://epigraphy.packhum.org/book/122?location=1 Епиграфске збирке: IG и SIG.</p> <p><i>Практична настава</i> – Вежбање читања, разумевање и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних платформи.</p>
<p>Литература:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i>. Београд: Плато. 3. М. Будимир, М., Црепајац, Ј. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i>. Београд: Научна књига. 4. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008). <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i>. Zagreb: Školska knjiga. 5. Ђурић, М. Н. (1976). <i>Историја хеленске етике</i>. Београд: БИГЗ. 6. Sabadoš, D. Sironić, M. Zmajlović, Z. (1969). <i>Chrestomatia Graeca II, izbor iz Demostena, Heraklita, Demokrita, Platona i Aristotela</i>. Zagreb: Školska knjiga. 7. Вошњак, В. et al. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije</i>. Zagreb: Školska knjiga. 8. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ЛАТИНСКИ 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 1
Циљ предмета: Студент треба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на латинском , као и из латинске епиграфике.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложеније писане/епиграфске историјске/филозофске изворе на латинском језику античког периода и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Понављање градива. Латински класичног периода. Историографска и мемоарска књижевност. Ливије, Цезар, Цицерон, Тацит. Филозофска књижевност. Лукреције. Цицерон. Сенека. Цицерон и покушај стварања латинске филозофске терминологије по узору на грчку. ГРАМАТИКА – Заменице, бројеви, компарација придева. Времена перфекатске и партиципске основе. Сложена времена. Депонентни и семидепонентни глаголи. Инфинитиви. Глагол <i>esse</i> и сложенице. Партицип. Цицеронов „партицип“. Инфинитив. Герунд, герундив. Перифрастична конјугација (активна и пасивна). Императив. ЕПИГРАФИКА: <i>Monumentum Ancyranum - Res gestae Divi Augusti</i> као епиграфски споменик. <i>Практична настава</i> – Читање и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Читање и тумачење одабраних епиграфских текстова. Коришћење дигиталних платформи.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i> . Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. R. Bloh, R. (1971). <i>Latinska epigrafika</i> . Beograd: Arheološko društvo Jugoslavije. 4. Петровић, П. (1975). <i>Палеографија латинских натписа у Горњој Мезији</i> . Београд: Археолошки институт. 5. Лукреције Кар, Т. (1951). <i>О природи ствари</i> . Београд: Просвета. 6. Савић-Ребац, А. (1951). Лукреције, песник античког материјализма. У: Т. Лукреције Кар. <i>О природи ствари</i> . Београд: Просвета. 7-56. 7. Вошњак, В. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 8. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 9. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USTPS. 10. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора-грчки 1
Циљ предмета Студент треба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на грчком античке и позноантичке епохе, и да усвоји стручну и научну терминологију.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложеније писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих дијалеката античког периода и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Именски систем. Промена именица, придева и партиципа мешовите (III) деклинације: консонантске и вокалске основе. Консонантске основе: гутуралне, лабијалне, денталне основе, -vt- основе, назалне, ликвидне, сигматске основе. Предлози. Глаголски систем. Глаголи и времена. Индикатив. Футур. Аорист. Аорист сигматски. Императив презента. Основно о синтакси падежа. Основно о синтакси реченице. Синтакса глагола – вид и род, времена и начини, њихово значење и употреба. ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА Основне језичке особености дијалеката. Однос дијалекта и писаних ивора- историографије, филозофије, поезије, прозе. Класични грчки и којине дијалекат. <i>Практична настава</i> – Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима класичне и хеленистичке епохе.
Литература: 1. Радловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје.</i> Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика.</i> Београд: Плато. 3. Будимир, М. Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије.</i> Београд: Научна књига 4. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008). <i>Prometej, udžbenik grčkoj jezika za 1. i 2. godinu učenja.</i> Zagreb: Školska knjiga 5. Ђурић, М. Н. (1976). <i>Историја хеленске етике.</i> Београд: БИГЗ. 6. Sabadoš, D. Sironić, M. Zmajlović, Z. (1969). <i>Chrestomatia Graeca II, izbor iz Demostena, Heraklita, Demokrita, Platona i Aristotela.</i> Zagreb: Školska knjiga. 7. Вошњак, В. et al. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije.</i> Zagreb: Školska knjiga. 8. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм: Историја
Назив предмета: Увод у историјске студије 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана прва година студија
<p>Циљ предмета Упознавање студената са темељним постулатима историјске науке, опште методологије истраживања и историје историографије. Развијање рационалног, критичког и на научним резултатима утемељеног мишљења о прошлости.</p>
<p>Исход предмета Стечено знање о методологији историјске науке, техникама научног истраживања и историји историографије.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама: прошлост и наука о прошлости, историјска свест, метод и методологија, историјски извори – врсте и подела, критика извора, врсте историографских радова, однос историје и класичних помоћних историјских наука, однос историје и друштвених наука. <i>Практична настава</i> анализа историографских дела и историјских извора, писање приказа о историографским делима, вежбање навођења библиографских јединица.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Делетић, З. (2008). Занат историчара: метод и техника историописања. Косовска Митровица: Филозофски факултет. 2. Тош, Џ. (2008). У трагању за историјом: циљеви, методи и нови правци у проучавању савремене историје. Београд: Clio. 3. Blek, Dž. Makrejld, D. M. (2007). Izučavanje istorije. Beograd: Clio. 4. Čelstali, K. (2004). Prošlost nije više što je nekad bila: uvod u istoriografiju. Beograd: Geopolitika. 5. Kar, E. H. (2001). Šta je istorija? Čačak: Gradac. 6. Mitrović, A. (1991). Raspravljanja sa Klio: o istoriji, istorijskoj svesti i istoriografiji. Sarajevo: Svjetlost.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: АНТИЧКА ГРЧКА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје античке Грчке и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе античке Грчке.
Исход предмета Усвајање знања из историје античке Грчке заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичкоетничких оквира античке Грчке. На предмету се излаже преглед преисторијског развоја Грчке, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда Грчке и карактеристике социјално-економских односа. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (еписграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје античке Грчке на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме се простирала античка Грчка, као и приказивање слика и филмова о античкој Грчкој.
Литература 1. Јордовић, И. (2011). <i>Стари Грци. Портрет једног народа</i> . Београд: Завод за уџбеника. Балканолошки Институт САНУ 2. Марицки Гађански, К. (1987). <i>Грчка историја. Део I (скрипта)</i> , Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Струве, В. В. Калистов Д. П. (1969). <i>Стара Грчка</i> . Сарајево: ИП Веселин Маслеша. 4. Бјури, Џ. Мигс, Р. (2008). <i>Историја Грчке I и II</i> . Београд: Завод за уџбенике. 5. Битен, А-М. (2010). <i>Стара Грчка</i> . Београд: Слио. 6. Картлиц, П. (ур.) (2007). <i>Античка Грчка. Кембриџ илустрована историја</i> , Нови Сад: Stylos Art. 7. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја грчког и хеленистичког света</i> . Београд: Слио. 8. Чедвик, Џ. (1980). <i>Микенски свет</i> . Београд: Рад. 9. Гавела, Б. (2007). <i>Историја уметности античке Грчке</i> . Београд: Научна КМД. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СТАРОГ ИСТОКА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје Старог Истока и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе Старог истока.
Исход предмета Усвајање знања из историје Старог Истока заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање стуудената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичкоетничких оквира држава Старог Истока. На предмету се излаже преглед преисторијског развоја Старог Истока, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда држава Старог Истока и карактеристике социјално-економских односа. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје Старог Истока на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме су се простирале државе Старог Истока, као и приказивање слика и филмова о државама Старог Истока.
Литература 1. Курт, А. (2004). <i>Стари Исток. књ. I и II</i> , Београд: Завод за уџбенике. 2. Стефановић, Д. (2012). <i>И беше попут птице у кавезу. Студија о историји и култури Старог истока</i> . Београд: Службени гласник. 3. Dušanić, S. (ur.) (1984). <i>Stari svet. Ilustrovana istorija sveta, I tom</i> . Beograd: Vuk Karadžić. 4. Шо, И. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја старог Египта</i> . Београд: Clio. 5. Недомачки, В. (1981). <i>Археологија Блиског Истока</i> . Београд: Научна књига. 6. Аврамовић, С. (1993). <i>Правна историја старог века, Општа историја државе и права</i> . књ. I. Београд: Новинско-издавачка установа Службени лист. 7. Potežica, O. (2005). <i>Drevna Persija</i> . Beograd: Filip Višnjić 8. Донадони, С. (ур.) (2005). <i>Ликови старог Египта</i> . Београд: Clio. 9. Lange, K. Hirmer, M. (ur.) (1973). <i>Egipat. Arhitektura, plastika i slikarstvo tokom tri milenija</i> . Beograd: Jugoslavija. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја, ОАС
Назив предмета: Помоћне историјске науке 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана прва година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са помоћним историјским наукама које омогућавају разумевање историјских извора. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљења кроз стручни рад.
Исход предмета: Овладавање студената способностима да прочитају историјске изворе на латинском језику, класификују их и уз помоћ помоћних историјских наука дају његову спољну критику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> У оквиру предавања студенти ће бити упознати са историјским дисциплинама са којима се служи модерна наука у тумачењу историјских извора. Пре свега овде ће бити речи о историји писма са свим његовим специфичностима карактеристичним за латински језик. Такође, студенти ће добити основна знања из сфрагистике и архивистике. Посебно ће бити речи о дипломатици и дипломатичкој анализи српских докумената. <i>Практична настава :</i> Палеографске вежбе на латинским писмима, тумачење печата и главних делова повеља. Посета архивским институцијама.
Литература: 1. Гавриловић, В. (2001). <i>Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века</i> . Ветерник: ЛДИЈ. 2. Новак, В. (1991). <i>Латинска палеографија</i> . Београд: Научна књига. 3. Блок, Р. (1971). <i>Латинска епиграфика</i> . Београд: Археолошко друштво Југославије 4. Сипишић, Ј. (1985). <i>Помоћне повијесне знаности у теорији и пракси</i> . Загреб: Школска књига.

Студијски програм : Историја
Назив предмета: Археологија I
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема посебних услова
<p>Циљ предмета Упознавање са кључним поставкама археологије преко изучавања историјата развоја археологије и теоријско-методолошких приступа у археологији; стицање основних знања употреби археолошких података у интерпретацији праисторијског периода.</p>
<p>Исход предмета Усвајање основних знања о развоју археологије и о методологији истраживања, улога и значај археологије и материјалне културе за изучавање за праисторијског периода. О на основу археолошких података. Оспособљавање студената за елементарно коришћење археолошке грађе.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у археологију са основама методологије археолошких истраживања и хронологијом праисторијске археологије; преглед развоја главних етапа праисторије од најранијих - палеолит, мезолит и неолит до бакарног, бронзаног и гвозденог доба. Улога археологије у проучавању прошлости и анализа најважнијих археолошких култура од палеолита до протоисторијских друштава. Материјална култура историјских друштава Европе, бронзаног доба Егеје (Минојска и Микенска цивилизација) и археолошка слика гвозденог доба Апенинског полуострва праћењем релевантних археолошких налаза. Разматрање културних и друштвених промена, економије, насељавања, уметности и система веровања у праисторији Балканског полуострва.</p> <p><i>Практична настава</i> Анализа материјалне културе и археолошке слике на простору централног Балкана и југоисточне Паноније у праисторији. Интерактивна проблематизација и дискусија о појединим кључним питањима и проблемима у праисторијској археологији.</p>
<p>Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грин, К. (2003) <i>Увод у археологију</i>. Београд: Сlio. 2. Срејовић, Д. (1997) <i>Археолошки лексикон</i>. Београд: Савремена администрација. 3. Medović, P. (2006) <i>Vojvodina u praistoriji: od neandertalaca do Kelta</i>. Novi Sad: Platoneum. 4. Гавела, Б. (2007) <i>Историја уметности античке Грчке</i>. Београд: Научна књига. 5. Васић, Р. (1990) Гвоздено доба у Србији. У: <i>Господари сребра: гвоздено доба на тлу Србије</i>. Београд: Народни музеј, 15-22. 6. Babić, S. (2008) <i>Grci i drugi</i>. Beograd: Klio, 71-85. 7. Tasić, N. ur. (1992) <i>Skordisci i starosedeoци u Podunavlju</i>. Beograd: SANU, 75-110.

Студијски програм: Историја
Назив предмета: Увод у историјске студије 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: уписана прва година студија
Циљ предмета Упознавање студената са развојем историјске методологије кроз разумевање трансформације перцепције прошлости и њене друштвене улоге од Антике до савремености.
Исход предмета Стечено знање о методологији историјске науке, техникама научног истраживања и историји историографије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Излагања о следећим темама – античка историографија, латинска средњовековна и византијска историографија, историографија хуманизма и ренесансе, реформације и контрареформације, просветитељства, романтизма, немачки историзам, француска, британска и америчка историографија у 19. веку, криза историјске науке на прелому векова, француска историографија у 20. веку, англосаксонска, француска и немачка историографија после Другог светског рата. <i>Практична настава</i> Писање реферата и приказа на одабране теме, те анализа историографских дела.
Литература 1. Gross, M. (1996). <i>Suvremena historiografija: korijeni, postignuća, traganja</i> . Zagreb: Novi Liber – Zavod za hrvatsku povijest. 2. Брајзах, Е. (2009). <i>Историографија: стари век, средњи век, ново доба</i> , Београд: Clio. 3. Burrow, J. W. (2010). <i>Povijest povijesti: epovi, kronike, romanse i ispitivanja od Herodota do Tukidida do dvadesetog stoljeća</i> . Zagreb: Algoritam. 4. Igers, G. G. (2014). <i>Istorijska nauka u 20. veku: kritički pregled u međunarodnom kontekstu</i> . Beograd: Arhipelag. 5. Veler, H. U. (2010). <i>Istorijsko mišljenje na kraju XX veka: 1945-2000</i> . Podgorica: CID. 6. Ван Дилмен, Р. (ур.) (2010). <i>Историја: лексикон појмова</i> . Београд: Clio.

Студијски програм : Историја
Назив предмета: Археологија II
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема посебних услова
<p>Циљ предмета Стицање основних знања и компетенција о теоријско-методолошким приступима и употреби археолошких података у интерпретацији античког и средњовековног периода. Развијање критичког научног приступа историји узимањем у обзир резултате истраживања материјалне културе и археолошке грађе.</p>
<p>Исход предмета Усвајање основних знања о улози и значају археологије и материјалне културе у изучавању античке и средњовековне прошлости. Оспособљавање студената за елементарно коришћење археолошке грађе у историјским истраживањима и настави историје.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преглед развоја античких и раносредњовековних друштава на основу археолошке грађе. Проблематизација специфичности услова и начина функционисања античких и средњовековних друштава. Основна знања о материјалној култури античке Грчке, хеленистичког, римског и раносредњовековног периода. Упознавање са најзначајним тековинама и одликама античких и раносредњовековних друштава и култура са посебним освртом на најважније материјалне споменике. Савладавање главних хронолошких подела и социо-културних особености и контекста архајске Грчке, класичног доба грчких полиса, "глобализма" хеленистичког доба, римског империјализма, касноантичких и раносредњовековних трансформација Европе и Средоземља. Увод у археолошке остатке грчког, римског и раносредњовековног периода на подручју средишњег Балкана и јужне Паноније. <i>Практична настава</i> Анализа и контекстуализација материјалне културе и археолошких података употребом одабраних примера и најилустративнијих студија случаја. Интерактивна проблематизација и дискусија одлика, противречних и теоријско-методолошки сложених питања везаних за античко и средњовековно доба.</p>
<p>Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Срејовић, Д. (1997) <i>Археолошки лексикон</i>. Београд: Савремена администрација. 2. Бабић, С. (2008) <i>Грци и други</i>. Београд: Клио. 3. Гавела, Б. (2007) <i>Историја уметности античке Грчке</i>. Београд: Научна књига. 4. Kanlif, В. (1980) <i>Rimsko carstvo - narodi i civilizacije</i>. Београд: Vuk Karadžić. 5. Dautova Ruševljan, V., Vujović, M. (2006) <i>Rimska vojska u Sremu</i>. Novi Sad: Muzej Vojvodine, 4-27, 57-70. 6. Милошевић, П. (2001) <i>Археологија и историја Сирмијума</i>. Нови Сад: Матица српска, 26-51, 189-207. 7. Мirković, М. (1968) <i>Rimski gradovi na Dunavu u Gornjoj Meziji</i>. Београд: Arheološko društvo Jugoslavije, 13-35. 8. Мркобрад, Д. (1980) <i>Археолошки налази сеобе народа у Југославији</i>. Београд: Савез археолошких друштава Југославије, Музеј града Београда. 9. Милинковић, М. (2015) <i>Рановизантијска насеља у Србији и њеном окружењу</i>, Београд: Досије студио. 10. Манојловић Николић, В. (2012) <i>Из средњовековне археологије: студије и истраживања</i>. Београд: Друштво за античке студије Србије.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ХЕЛЕНИЗАМ
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје Хеленизма и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе Хеленизма.
Исход предмета Усвајање знања из историје Хеленизма заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичко-етничких оквира у доба Хеленизма. На предмету се излаже периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда земаља за време хеленистичког периода и карактеристике социјално-економских односа. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писменим изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје Хеленизма на основу читања оригиналних текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме су се простирале Хеленистичке државе, као и приказивање слика и филмова о Хеленизму.
Литература 1. Јордовић, И. (2011). <i>Стари Грци. Портрет једног народа</i> , Београд: Завод за уџбенике, Балканолошки Институт САНУ. 2. Папазоглу, Ф. (2010). <i>Историја Хеленизма. Ауторизована скрипта</i> . Београд: Српска књижевна задруга. 3. Бјури, Ђ. Б. Мигс, Р. (2008). <i>Историја Грчке I и II</i> , Београд: Завод за уџбенике. 4. Kreissig, H. (1987). <i>Povijest helenizma</i> . Beograd: Grafički zavod Hrvatske. 5. Картлиц, П. (ур.) (2007). <i>Античка Грчка. Кембриџ илустрована историја</i> , Нови Сад: Stylos Art. 6. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (ур.) (1999). <i>Оксфордска историја грчког и хеленистичког света</i> . Београд: Clio. 7. Душанић, С. (ур.) (1984). <i>Стари свет. Илустрована историја света, I том</i> . Beograd: Vuk Karadžić. 8. Донадони, С. (ур.) (2005). <i>Ликови старог Еџипта</i> . Београд: Clio. 9. Lange, K. Hirmer, M. (ur.) (1973). <i>Egipat. Arhitektura, plastika i slikarstvo tokom tri milenija</i> . Beograd: Jugoslavija. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја ОАС
Назив предмета: ИСТОРИЈА СТАРОГ РИМА
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета Излагање историје старог Рима и упознавање са закономерностима у политичкој, економској, социјалној и културној сфери. Културно наслеђе старог Рима.
Исход предмета Усвајање знања из историје старог Рима заснованих на резултатима савремених истраживања и оспособљавање студената за самостално истраживање и примену стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> - Предмет обухвата излагање просторног, хронолошког и језичко-етничких оквира старог Рима. На предмету се излаже преглед од преисторијског развоја Апенинског полуострва, периодизација, становништво, језик, име и писмо, природни услови и привреда Рима и карактеристике социјално-економских односа до пропасти римске цивилизације. Нарочита пажња на предмету се поклања материјалним и писаним историјским изворима: археолошки налази, натписи (епиграфика), папирологија, новац (нумизматика) и дела античких аутора. Тежиште излагања је на политичкој и културној историји и писаним изворима. <i>Практична настава – вежбе</i> - упознавање историје старог Рима на основу читања извора и текстова у преводу уз коришћење техничких наставних средстава за приказивање простора на коме се простирао стари Рим, као и приказивање слика и филмова о старом Риму.
Литература 1. Машкин, Н. А. (1978). <i>Историја старог Рима</i> . Београд: Научна књига. 2. Мирковић, М. (2002). <i>Римска држава под краљевима и у доба републике (753. – 27. пре Хр.)</i> . <i>Историја и институције</i> , Београд: Досије. 3. Робер, Ж-Н. (2009). <i>Стари Рим</i> , Београд: Слио. 4. Мирковић, М. (2003). <i>Римска држава у доба принципата и домината (27. пре Хр. – 337. н. е.)</i> . <i>Од Августа до Константина</i> . Београд: Досије. 5. Бордман, Џ. Грифин, Џ. Мари, О. (1999). <i>Оксфордска историја римског света</i> . Београд: СЛИО. 6. Мичел, С. (2010). <i>Историја позног римског царства 284-641</i> . Београд: СЛИО. 7. Ђардино, А. (2006). <i>Ликови старог Рима</i> . Београд: СЛИО. 8. Ростовцев, М. (1974). <i>Историја старог света. Грчка. Рим</i> , Нови Сад: Матица српска. 9. Kanlif, В. (1980). <i>Rimsko carstvo: narodi i civilizacija</i> . Beograd: „Vuk Karadžić“, Jugoslovenska revija. 10. Дела античких писаца у преводу.

Студијски програм : Историја, ОАС
Назив предмета: Помоћне историјске науке 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Уписана прва година ОАС Историја
Циљ предмета: Упознавање студената са помоћним историјским наукама које омогућавају разумевање историјских извора. Развијање критичког, конвергентног и дивергентног мишљења код студената.
Исход предмета: Овладавање студената способностима да прочитају историјске изворе писане ћирилицом, од средњег до 18. века и изврше њихову спољну критику. Креативна примена стечених знања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> У оквиру теоријске наставе студенти ће бити упознати са историјским дисциплинама са којима се служи модерна наука у тумачењу историјских извора. Предавања о генези ћирилице и специфичности овог писма, путем којих ће студенти бити спремни за практични део наставе. Студенти ће у току наставе упознати, поред ћирилске палеографије и са основама хронологије и хералдике. Такође, праве се генеолошке таблице. <i>Практична настава:</i> Палеографске вежбе на текстовима писаним на ћирилици (Душанов законик, брзопис 18. века), тумачење грбова и датовање докумената на основу разних стилова и календара. Посета архивским институцијама.
Литература: 1. Гавриловић, В. (2001) <i>Дипломатички списи код Срба у Хабзбуршкој монархији и Карловачкој митрополији од краја XVII до средине XIX века</i> . Ветерник: ЛДИЈ. 2. Ђорђевић, П. (1972). <i>Историја српске ћирилице</i> . Нови Сад: Матица српска. 3. Сипишић, Ј. (1985). <i>Помоћне повијесне знаности у теорији и пракси</i> . Загреб: Школска књига. 4. Микавица, Д., Гавриловић, В., Васин, Г., (2007). <i>Знаменита документа за историју српског народа 1538-1918</i> . Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм : ОАС Историја
Назив предмета: Историја Византије
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Студент треба да стекне општа и стручна знања утемељена на провереним достигнућима савремене историографске науке о историји Византије, народима и регионима чији су развој и прошлост били везани за историју и цивилизацију Византијског царства (IV-XV век). Осим тога студент треба да развије критичко мишљење и мултиперспективни приступ у разумевању темељних историјских процеса, структура и обележја историје Византије и средњег века као периода дугог трајања који су свеобухватно одредили политичку и друштвену прошлост регија Европе, Медитерана, Азије и Африке.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је усвојио општа знања и развио способности да се најважнији догађаји, појаве и процеси из историје Византије могу идентификовати, систематизовати, интерактивно тумачити у односу на општу историју средњег века и применити у складу са методологијом историографске науке (у складу са стручном литературом и изворима). Коришћење савремених информатичких медија и средства у проучавању историје.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Предавања о основним карактеристикама развоја Византијског царства, утемељеним на симбиози римског државног уређења, грчке културе и хришћанске вере. Извори за историју Византије. Политичка историја Византијског царства по епохама (IV-XV в.), приказ њених династија и истакнутих владара. Спољна политика, геополитичка стратегија, темељи војне моћи и аспекти светске доминације. Државно уређење царства, законодавство, друштвене и привредне структуре, хришћанска вера и црква у Византији, верски и социјални покрети. Однос Византије са Истоком, Западом и словенским државама на Балкану. Крсташки ратови, последице IV крсташког рата. Државе наследнице Византије, Никејско и Латинско царство, обнова Византије. Позна Византија и Турци Османлије. Узроци пропадања. Пропаст Византије 1453. године. наслеђе византијске цивилизације.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Обрада и анализа извора и литературе; семинарска читања, прикази реферата и активна расправа о изворима и одабраној литератури из историје Византије.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Острогорски, Г. (1996). Историја Византије. Београд: Просвета. 2. Оболенски, Д. (1996). Византијски комонвелт. Београд: Просвета. 3. Rokai, P. (1971). Skripta izvora iz opšte istorije srednjeg veka. Svetozarevo 4. Шене, Ж-К; Флизен, Б. (2010). Византија. Историја и цивилизација. Београд: СЛЮ. 5. Каплан, М. (2008). Византија. Београд: СЛЮ. 6. Византијски извори за историју народа Југославије I-VI. (2007). Београд: Српска академија наука и уметности 7. Бек Х. Г. (1967). Путеви византијске књижевности. Београд: Српска књижевна задруга. 8. Русенквист Ј. У. (2017). Византијска књижевност : од 6. века до пада Цариграда 1453. Лозница: Карпос 9. Breje L. (1976). Vizantijska civilizacija. Beograd: Nolit. 10. Кодер Ј. (2011). Византијски свет. Београд: Утопија